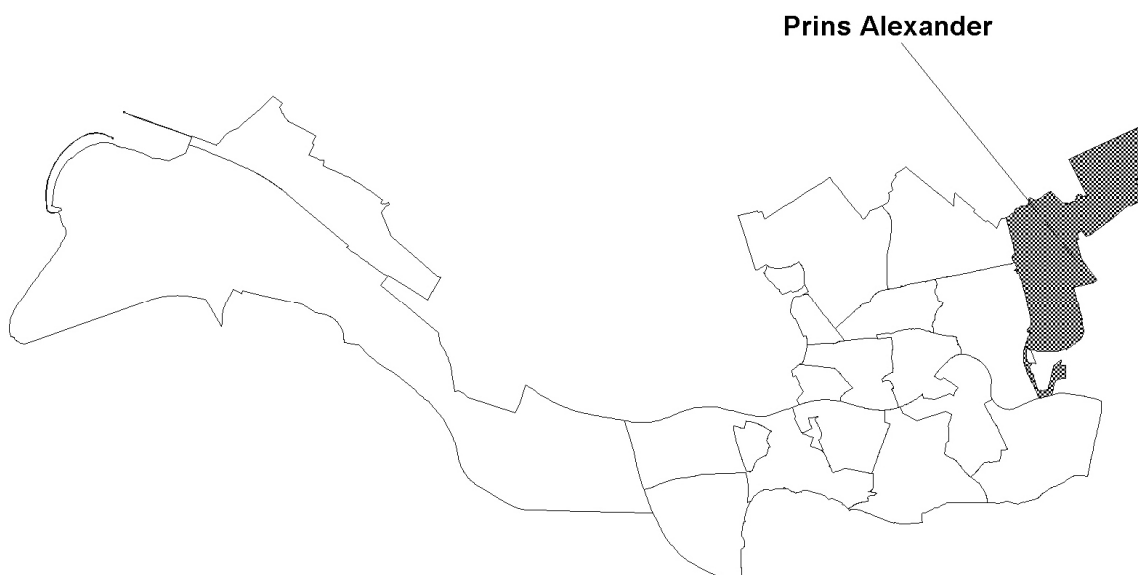

Gezondheidsenquête 2008

De gezondheid van volwassenen in deelgemeente Prins Alexander

Wijkrapportage (CBS-buurt)

Augustus 2009
GGD Rotterdam-Rijnmond

Gea Schouten
Bianca Stam
Berdi Christiaanse

Voorwoord

In dit rapport vindt u de resultaten van de gezondheidsenquête 2008. Dit onderzoek wordt één keer per vier jaar door de GGD Rotterdam-Rijnmond uitgevoerd. Inwoners van 16 jaar en ouder zijn benaderd voor deelname aan het onderzoek. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in alle tien de gemeenten die deel uitmaken van het werkgebied van de GGD Rotterdam-Rijnmond: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen. In de vragenlijst stonden vragen die met de gezondheid te maken hebben. Zo zijn er vragen opgenomen over lichamelijke gezondheid, bewegen, roken, alcoholgebruik, mantelzorg, sociale contacten en de woonomgeving.

In het kader van IWAP (Integrale Wijkactieplannen) zijn per deelgemeente overzichten van de gezondheid op wijkniveau gemaakt. Dit wijkrapport geeft een beeld van de gezondheidssituatie van de inwoners van deelgemeente Prins Alexander.

In november 2009 verschijnt daarnaast het gemeenterapport met Rotterdamse cijfers. Gelijktijdig komt er een rapport uit waarbij de gezondheid van inwoners uit de vier grote steden worden vergeleken. Naast deze rapporten is ook een naslagwerk gemaakt. In dit naslagwerk, 'Onderzoeksmethode gezondheidsenquête 2008 en gezondheid in relatie tot achtergrondkenmerken', wordt dieper ingegaan op de gebruikte onderzoeksmethodiek. Tevens wordt in bovengenoemde rapportage de relatie van de uitkomstmaten met diverse achtergrondvariabelen, zoals leeftijd, geslacht, etnische herkomst en opleiding weergegeven. De belangrijkste uitkomsten van deze analyses worden vermeld in het gemeenterapport.

Ik hoop dat het rapport voldoet aan uw verwachtingen en dat de resultaten een handreiking kunnen bieden voor het ontwikkelen en het uitvoeren van het gezondheidsbeleid van uw deelgemeente.

Mw. Prof. Dr. M.C.H. Donker
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inhoudsopgave.....	5
Leeswijzer	5
1 Bevolkingssamenstelling.....	7
2 Lichamelijke gezondheid en psychisch welbevinden.....	9
3 Leefstijl.....	12
4 Zorggebruik en mantelzorg.....	16
5 Woonomgeving	17
6 Huiselijk geweld	19
7 Samenvatting en belangrijkste uitkomsten	20
Bijlage 1 Toelichting bij indicatoren.....	21

Leeswijzer

In dit rapport worden percentages gepresenteerd over algemene en psychische gezondheid, leefstijl, eenzaamheidsgevoel, zorggebruik en de leefomgeving van de inwoners van deelgemeente Prins Alexander. Deze percentages worden per wijk (CBS-buurt) weergegeven en worden vergeleken met de percentages die horen bij de gehele deelgemeente waartoe ze behoren: deelgemeente Prins Alexander.

Omdat we uitspraken doen over de hele bevolking van de deelgemeente en de inwoners van de wijken binnen de deelgemeente, maken we op basis van de steekproef een schatting van het werkelijke percentage. In een aantal tabellen is een 95% betrouwbaarheidsinterval weergegeven. De kans dat het werkelijke percentage binnen de grenzen van het interval ligt, is 95%. Hoe dichter de grenzen bij elkaar liggen, hoe nauwkeuriger het werkelijke percentage benaderd wordt.

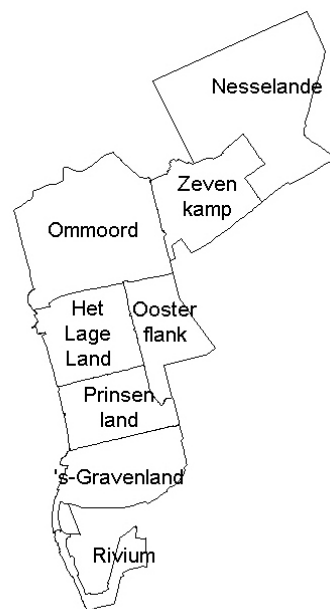
Wanneer er wordt gesproken over verschillen (hoger of lager, meer of minder) tussen de wijken is er sprake van een statistisch significant verschil (niet verklaard door toeval). Alle significante verschillen worden in de tabellen vetgedrukt. Daarnaast wordt er bij ieder significant verschil ook gekeken of er na een correctie voor leeftijd en geslacht nog sprake is van een significant verschil. Als dat het geval is, wordt dit in de tabel aangegeven met een sterretje (*). Een aantal percentages zijn minder betrouwbaar omdat het aantal respondenten minder is dan vijf. Voor de duidelijkheid worden deze percentages aangeduid met een hekje (#).

Een uitleg bij de gepresenteerde uitkomstmaten vindt u in bijlage 1.

De deelgemeente Prins Alexander is vergeleken met het gemiddelde van de rest van Rotterdam. Als op deelgemeente niveau de gegevens van 2008 worden vergeleken met gegevens van 2005 dan gaat het om de groep inwoners van 16 tot en met 84 jaar. Het percentage voor 2008 wijkt dan af van het percentage in de tabel, omdat het hier gaat om inwoners van 16 jaar en ouder. Alleen als er sprake is van een toe- of afname ten opzichte van 2005 wordt dit in de tekst genoemd.

1 Bevolkingssamenstelling

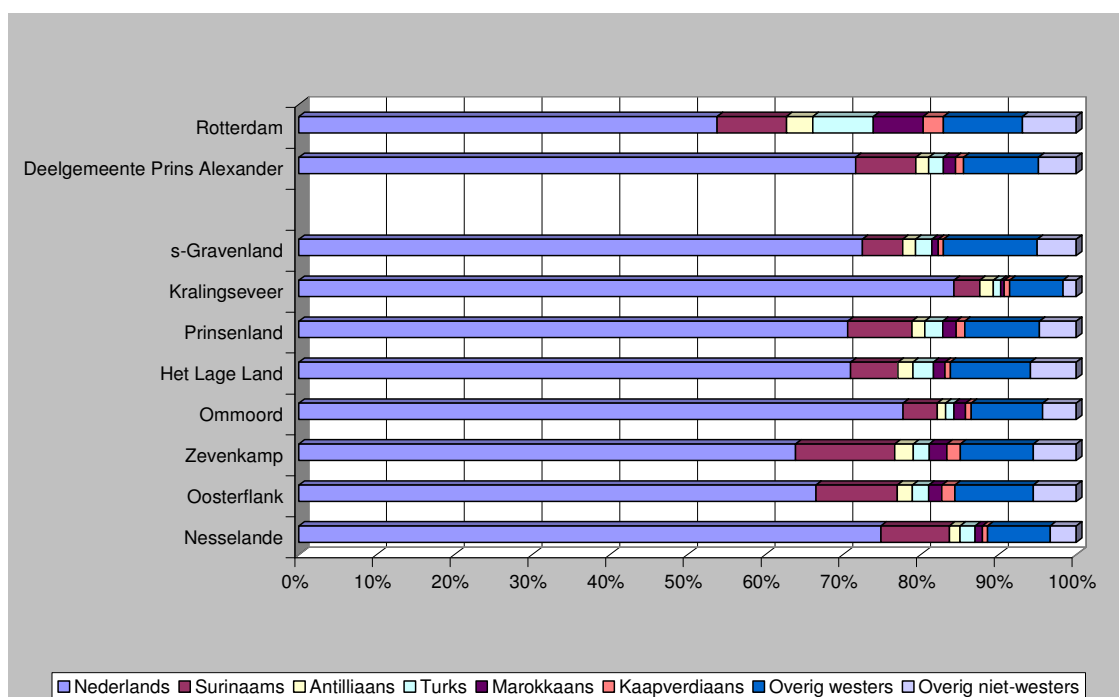
De deelgemeente Prins Alexander bestaat uit acht wijken en er wonen bijna 90.000 mensen. In de deelgemeente Prins Alexander wonen meer ouderen in vergelijking met Rotterdam gemiddeld. Vooral in de wijken Het Lage Land en in Ommoord wonen veel ouderen. In Nesselande wonen daarentegen veel jongeren. In Prins Alexander is ruim zeventig procent van de inwoners van Nederlandse herkomst. Binnen de deelgemeente varieert dit van 64% in Zevenkamp tot 84% in Kralingseveer. Het opleidingsniveau van de inwoners van de deelgemeente is vergelijkbaar met de rest van Rotterdam. In Nesselande en 's Gravenland wonen relatief veel hoger en universitair opgeleiden. In Zevenkamp wonen relatief veel middelbaar opgeleiden en minder hoger opgeleiden. Gemiddeld heeft 55% van de inwoners in Prins Alexander een betaalde werkkring en dit is vergelijkbaar met Rotterdam. In de wijken 's Gravenland, Kralingseveer en Nesselande wonen de meeste inwoners met betaalde werkkring (65%; 73% en 75%). In Ommoord heeft maar 45% een betaalde werkkring. Deze verschillen worden verklaard door verschillen in bevolkingsopbouw van de wijken.

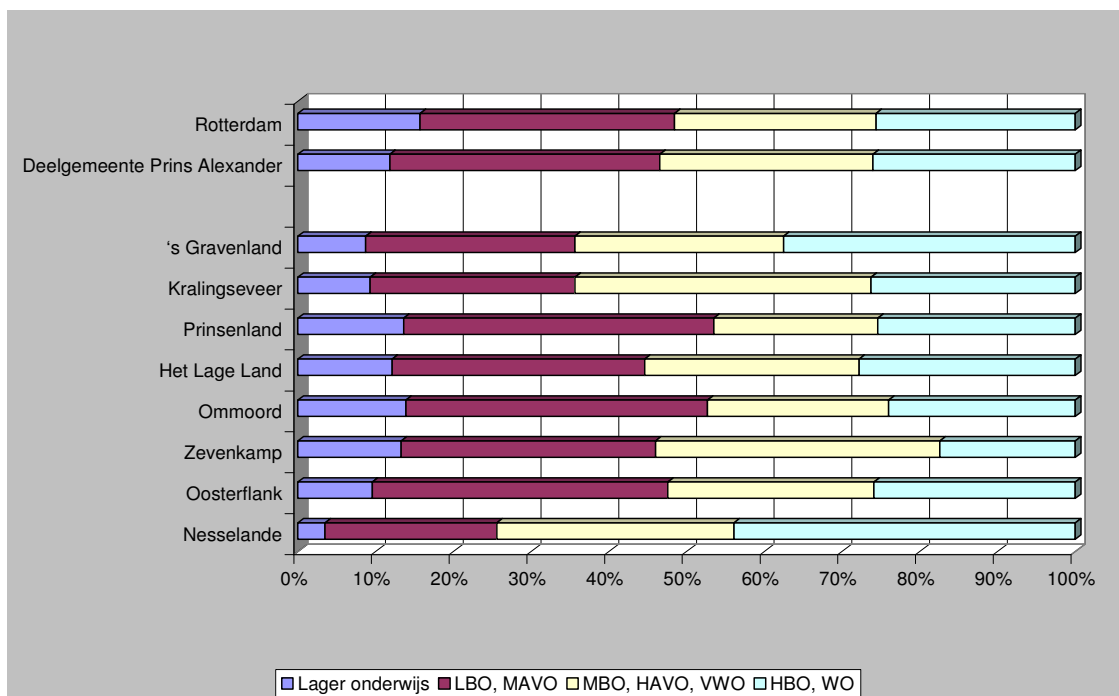
Tabel 1.1 Aantal inwoners naar leeftijdsgroep en per wijk in deelgemeente Prins Alexander 1 januari 2008

	Inwoners	0 tot 16 jaar	16 tot 35 jaar	35 tot 55 jaar	55 tot 75 jaar	75 jaar en ouder	Respondenten
	n	%	%	%	%	%	n
Rotterdam totaal	582.949	17,8	28,6	28,4	17,9	7,3	5.935
Prins Alexander	89.225	17,6	21,1	29,6	21,3	10,5	934
Wijken							
's Gravenland	8.521	23,6	17,7	37,6	17,7	3,4	93
Kralingseveer	1.706	20,4	24,2	33,8	17,2	4,5	52
Prinsenland	10.153	15,9	18,0	32,3	23,8	9,9	119
Het Lage Land	9.632	13,3	25,0	24,1	22,0	15,5	111
Ommoord	24.262	13,7	16,3	24,0	28,8	17,2	253
Zevenkamp	16.980	19,2	25,7	32,5	16,4	6,3	131
Oosterflank	10.635	14,6	23,3	30,8	21,2	10,2	103
Nesselande	7.336	31,1	26,1	32,4	8,2	2,3	72

Bron: GBA Rotterdam peildatum 1 januari 2008.

Figuur 1.1 Herkomst van de inwoners van de wijken in Prins Alexander

*Figuur 1.2 Opleidingsniveau van de inwoners van 16 jaar en ouder per wijk
(bron: gezondheidsenquête 2008)*

2 Lichamelijke gezondheid en psychisch welbevinden

Ervaren gezondheid

Ervaren gezondheid is het oordeel van de respondent over zijn of haar eigen gezondheid. In deelgemeente Prins Alexander ervaren mensen de gezondheid beter dan in de rest van Rotterdam. Dit komt met name door een beter ervaren gezondheid onder inwoners van 24 jaar en ouder. Ruim vijftien procent van de inwoners ervaart de eigen gezondheid als matig of slecht. Tussen de wijken varieert dit percentage van 20,8% in Prinsenland tot 11,6% in Nesselande.

Tabel 2.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met een matig of slecht ervaren gezondheid

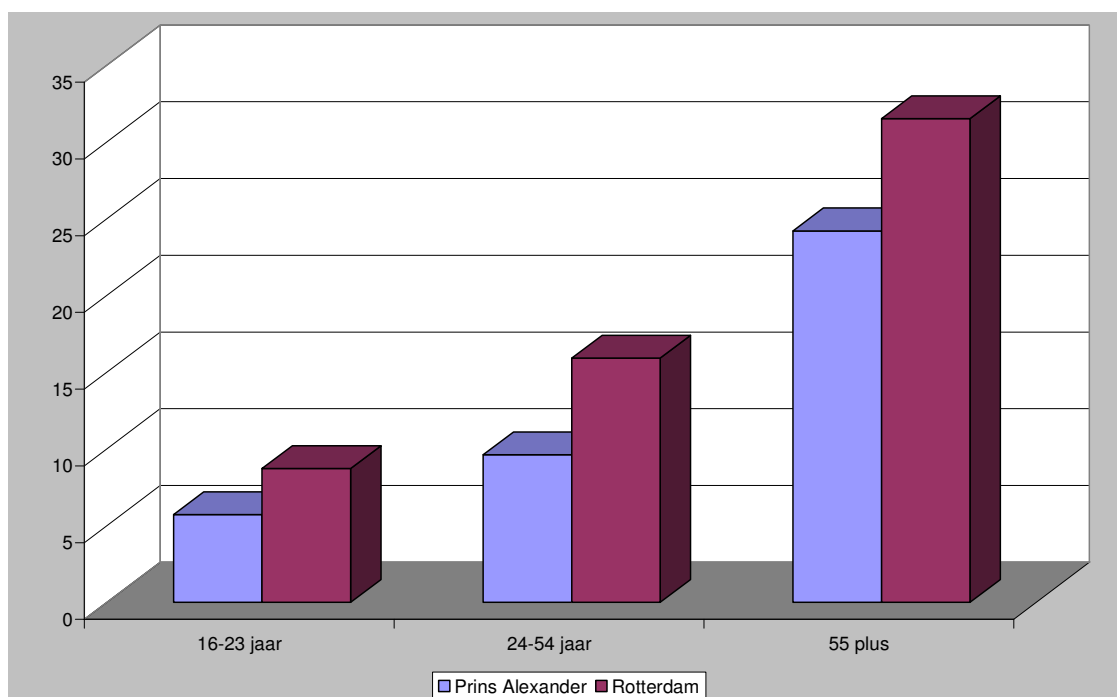
	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	18,7	17,6 - 19,9
Deelgemeente Prins Alexander	15,8*	13,5 - 18,6
Wijken		
's Gravenland	3,8 [#]	1,4 - 10,4
Kralingseveer	10,5 [#]	3,1 - 30,1
Prinsenland	20,8	14,2 - 29,4
Het Lage Land	14,4	9,1 - 21,9
Ommoord	19,5	14,9 - 25,1
Zevenkamp	15,7	9,8 - 24,0
Oosterflank	14,0	8,2 - 23,0
Nesselande	11,6	5,7 - 22,0

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Figuur 2.1 Percentage inwoners dat de gezondheid matig tot slecht ervaart naar leeftijd en geslacht

Chronische ziekten en aandoeningen

In de vragenlijst hebben respondenten aangegeven welke van 23 ziekten en aandoeningen ze in de afgelopen 12 maanden hebben gehad en of deze zijn vastgesteld door een arts. In tabel 2.2 is het voorkomen van een selectie van de nagevraagde ziekten en aandoeningen per wijk te zien. In deelgemeente Prins Alexander heeft 60% minimaal één ziekte of aandoening. Als rekening wordt gehouden met de bevolkingsopbouw komen chronische aandoeningen minder vaak voor dan verwacht zou worden. Inwoners van de deelgemeente geven vaker aan last te hebben van artrose van de heup of knie en darmstoornissen. Ook komen hartaandoening en hoge bloeddruk vaker voor, maar er is geen verschil als rekening gehouden wordt met de bevolkingsopbouw. Een aantal aandoeningen komen minder vaak voor als gecorrigeerd wordt voor leeftijd en geslacht. Dit zijn beroerte, hartinfarct, luchtwegklachten, aandoeningen van de rug en aandoening van de nek / schouder.

Tabel 2.2 Percentage¹ inwoners van 16 jaar en ouder met een ziekte of aandoening

	Rotterdam	Deelgemeente Prins Alexander	's Gravenland	Kralingseveer	Prinsenland	Het Lage Land	Ommoord	Zevenkamp	Oosterflank	Nesselande
Diabetes	5,9	5,5*	5,3	2,3	7,9	5,4	5,6	4,2	6,6	3,1 [#]
Migraine	15,2	13,9	10,5	12,0	14,1	11,2	13,7	14,7	15,5	19,2
Hoge bloeddruk	16,4	21,7	16,4	12,3	26,1	15,6*	26,8	18,4	23,6	13,1
Luchtwegklachten (astma / COPD e.d.)	9,1	7,3*	6,4	10,1 [#]	8,2	7,9	5,5*	7,1	9,3	10,6
Aandoening aan rug	11,5	10,7*	3,9 [#]	13,1	11,6	7,5	11,8	13,7	13,1	4,5 [#]
Artrose	15,1	18,2*	13,3	18,2 [#]	24,2	12,8*	20,4	15,9	18,3	17,9
Aandoening aan nek / schouder	10,7	9,4*	3,0 [#]	3,1 [#]	11,5	4,6	9,5	13,8	11,9	6,5 [#]
Aandoening aan elleboog / pols / hand	7,8	7,9	4,4 [#]	7,4	12,5*	6,3	7,6	6,3	12,5	3,2 [#]
Depressie	11,0	10,1	5,8	2,3 [#]	9,6	11,3	10,2	12,4	11,1	7,8

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Er zijn nauwelijks aantoonbare verschillen in het voorkomen van chronische aandoeningen tussen de wijken. Alleen in Ommoord is het percentage inwoners met een hoge bloeddruk hoger dan in de rest van Prins Alexander. Ruim een kwart van de inwoners geeft aan een hoge bloeddruk te hebben. Tussen 2005 en 2008 is er op deelgemeente niveau (11% versus 7%) en in Ommoord een afname van luchtwegklachten (11% versus 5%). Ook is er een afname van nek en schouderklachten in de deelgemeente (15% versus 9,5%) en in Het Lage Land zichtbaar (16% versus 5%). In de deelgemeente (17% versus 21%) en in Oosterflank (12,5% versus 24%) is een toename van hoge bloeddruk ten opzichte van 2005.

Psychisch welbevinden

Met 10 vragen is bepaald hoeveel risico iemand heeft op een depressie. Van de inwoners van Prins Alexander heeft 34% een matig risico en 6% een hoog risico. Het aandeel mensen met een matig risico op een depressie is in Prins Alexander lager dan in de rest van de Rotterdam. In 's Gravenland komt depressie het minst vaak voor. Slechts één op de vijf inwoners van deze wijk heeft een matig en/of hoog risico op een depressie.

Tabel 2.3 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met een matig of hoog risico op depressie

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	48,0	46,4 - 49,5
Deelgemeente Prins Alexander	40,2*	36,7 - 43,8
Wijken		
's Gravenland	21,4*	13,8 - 31,7
Kralingseveer	38,7	23,5 - 56,5
Prinsenland	38,0	29,2 - 47,6
Het Lage Land	38,5	29,7 - 48,1
Ommoord	41,8	35,1 - 48,8
Zevenkamp	44,7	35,0 - 54,7
Oosterflank	45,9	35,7 - 56,5
Nesselande	42,3	31,5 - 53,8

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Eenzaamheid

Bijna veertig procent van de inwoners van de deelgemeente is matig tot (zeer) ernstig eenzaam. Dit percentage is vergelijkbaar met dat van Rotterdam. In 's Gravenland en Kralingseveer is er sprake van minder eenzaamheid dan in de deelgemeente. In Zevenkamp is er juist meer eenzaamheid. Tussen 2005 en 2008 nam de eenzaamheid in de deelgemeente af (46% versus 38,5%). De afname van eenzaamheid is significant onder mannen en 55 tot en met 84 jarigen. Ook in de wijken 's Gravenland, Kralingseveer en Prinsenland is er een afname van eenzaamheid.

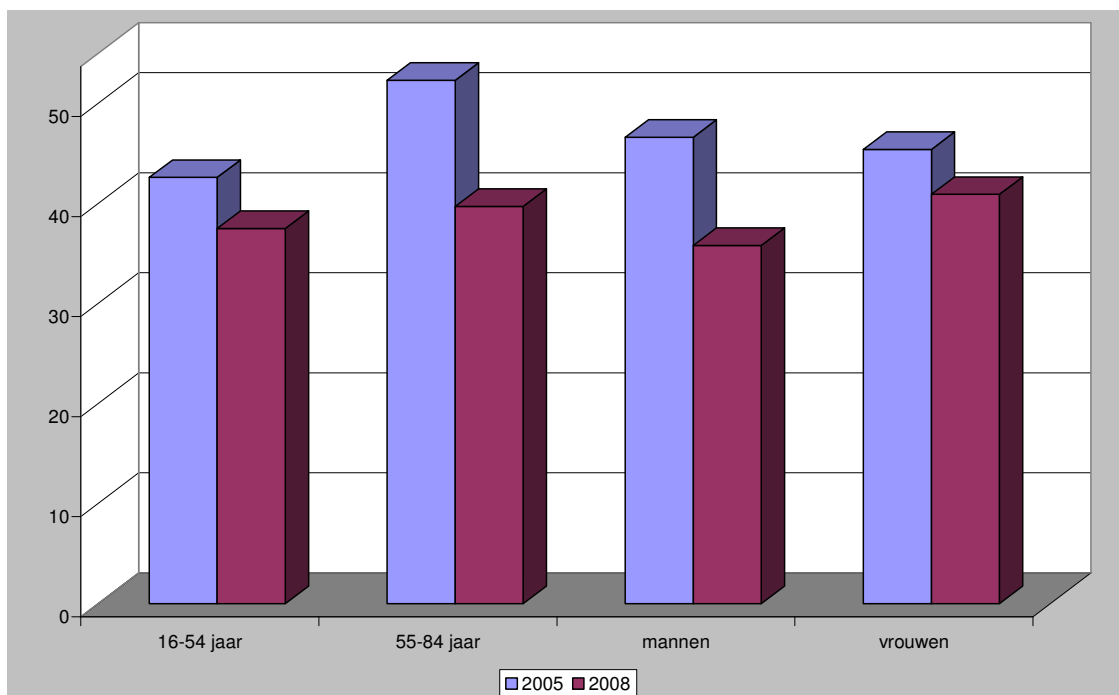
Tabel 2.4 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met matige tot zeer ernstige eenzaamheid

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	42,2	40,6 - 43,7
Deelgemeente Prins Alexander	38,8*	35,3 - 42,5
Wijken		
's Gravenland	21,9*	14,4 - 32,0
Kralingseveer	16,1*	8,5 - 28,4
Prinsenland	39,9	30,9 - 49,7
Het Lage Land	40,3	31,1 - 50,2
Ommoord	38,5	32,0 - 45,5
Zevenkamp	48,5*	38,2 - 58,9
Oosterflank	41,1	31,1 - 51,8
Nesselande	33,1	22,7 - 45,5

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 2.2 Percentage matig tot (zeer) ernstig eenzamen in Prins Alexander naar leeftijd en geslacht

3 Leefstijl

Manier van leven

In de deelgemeente vindt ruim een kwart van de inwoners zijn manier van leven 'niet gezond / niet ongezond', 'ongezond' of 'zeer ongezond'. In Prins Alexander beoordelen de inwoners hun manier van leven vaker als gezond dan in de rest van Rotterdam.

Tabel 3.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat de manier van leven niet gezond / niet ongezond of (zeer) ongezond vindt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	32,7	31,2 - 34,1
Deelgemeente Prins Alexander	27,4*	24,3 - 30,8
Wijken		
's Gravenland	19,6	12,3 - 29,7
Kralingseveer	38,5	23,8 - 55,7
Prinsenland	26,3	18,8 - 35,5
Het Lage Land	30,5	22,4 - 40,1
Ommoord	23,8	18,3 - 30,3
Zevenkamp	32,6	23,8 - 42,9
Oosterflank	31,8	22,7 - 42,5
Nesseland	26,8	17,5 - 38,6

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Overgewicht

In de deelgemeente heeft 35% van de inwoners matig overgewicht en 16,2% heeft obesitas. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de rest van Rotterdam. Ruim de helft van de inwoners van Kralingseveer is te zwaar. Een derde van de inwoners in Kralingseveer heeft obesitas en dit is hoger in vergelijking met de rest van Prins Alexander.

Tabel 3.2 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met matig overgewicht of obesitas

	Overgewicht BMI 25-30		Obesitas BMI ≥30	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	33,6	32,1 - 35,0	14,4	13,3 - 15,5
Deelgemeente Prins Alexander	35,0	31,6 - 38,5	16,2	13,6 - 19,1
Wijken				
's Gravenland	27,2	18,3 - 38,3	14,5	8,1 - 24,6
Kralingseveer	36,8	21,7 - 55,0	32,3*	18,4 - 50,2
Prinsenland	34,9	26,8 - 44,1	15,0	9,5 - 22,8
Het Lage Land	39,3	30,3 - 49,0	12,3	7,3 - 20,2
Ommoord	34,5	28,4 - 41,1	18,8	13,8 - 25,2
Zevenkamp	36,5	27,1 - 47,0	14,6	8,8 - 23,4
Oosterflank	35,3	25,6 - 46,3	15,9	9,6 - 25,4
Nesseland	34,4	24,1 - 46,5	14,5	7,8 - 25,2

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Lichaamsbeweging

Aan de hand van meerdere vragen over het beweeggedrag kan worden bepaald hoeveel procent van de inwoners voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Volwassenen voldoen aan de NNGB als ze op minimaal vijf dagen van de week een half uur matig intensief actief zijn.

Van de inwoners uit Prins Alexander voldoet 37% niet aan de NNGB. Inwoners van Prins Alexander halen vaker de norm in vergelijking met Rotterdam. In Zevenkamp en Nesseland halen inwoners minder vaak de norm. In Ommoord voldoen inwoners juist vaker aan de norm. Ten opzichte van 2005 zien we een afname van het aandeel inwoners dat niet voldoet aan de norm (45% versus 36%). In de wijken 's Gravenland, Prinsenland en Oosterflank voldoen mensen ten opzichte van 2005 vaker aan de NNGB.

Tabel 3.3 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat niet voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	42,7	41,2 - 44,2
Deelgemeente Prins Alexander	37,0*	33,6 - 40,6
Wijken		
's Gravenland	31,2	22,0 - 42,1
Kralingseveer	28,4	17,5 - 42,5
Prinsenland	35,8	27,2 - 45,5
Het Lage Land	45,5	36,2 - 55,2
Ommoord	30,9	24,9 - 37,7
Zevenkamp	46,4	36,4 - 56,7
Oosterflank	29,7	20,9 - 40,3
Nesselande	52,2*	40,3 - 63,8

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Roken

Gemiddeld rookt 22,7% van de inwoners uit Prins Alexander. Er is geen verschil in roken tussen mannen en vrouwen; 22,9% van de mannen rookt en 22,6% van de vrouwen. Het aandeel rokers onder mannen is lager in vergelijking met Rotterdam. In Prins Alexander zien we ten opzichte van 2005 een afname van het aandeel rokers onder jongeren van 16 tot en met 23 jaar. Ook in Prinsenland is er een afname van het aandeel rokers (30% versus 18%).

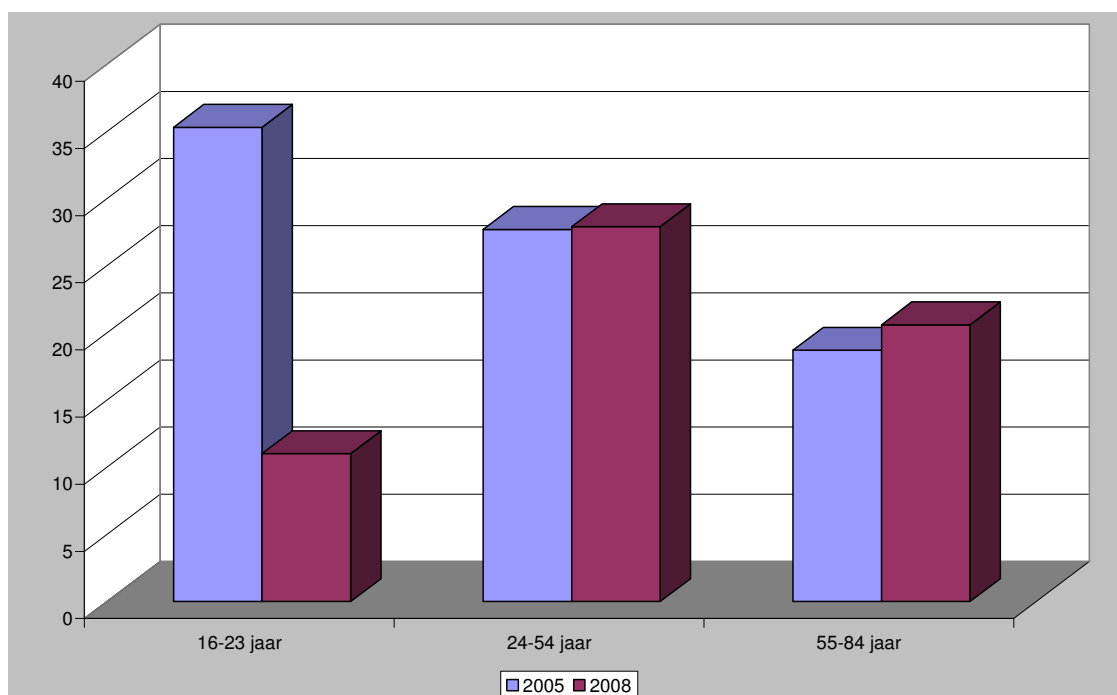
Tabel 3.4 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat rookt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	27,9	26,5 - 29,3
Deelgemeente Prins Alexander	22,7*	19,8 - 26,0
Wijken		
's Gravenland	21,6	14,1 - 31,5
Kralingseveer	33,7	19,0 - 52,4
Prinsenland	17,8	11,5 - 26,4
Het Lage Land	24,7	17,2 - 34,0
Ommoord	22,1	16,7 - 28,7
Zevenkamp	20,4	13,2 - 30,3
Oosterflank	28,6	20,0 - 39,1
Nesselande	25,7	16,6 - 37,5

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 3.1 Percentage rokers in deelgemeente Prins Alexander in 2005 en 2008 naar leeftijd

Alcoholgebruik

In Prins Alexander drinken meer mensen wel eens alcohol in vergelijking met de rest van de stad. Het aandeel zware drinkers (minimaal 4 tot 6 glazen per drinkdag) is daarentegen lager. Indien mannen meer dan 21 glazen alcoholische drank per week drinken en vrouwen meer dan 14 glazen worden zij beschouwd als overmatige drinkers. In deelgemeente Prins Alexander is het aandeel overmatige drinkers vergelijkbaar met Rotterdam. In de wijk Ommoord is het aandeel overmatige drinkers hoger in vergelijking met de rest van de deelgemeente.

Tabel 3.5 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat overmatig drinkt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	9,9	9,0 - 10,9
Deelgemeente Prins Alexander	8,6	6,7 - 11,0
Wijken		
's Gravenland	2,7 [#]	0,6 - 10,8
Kralingseveer	3,2 [#]	0,7 - 13,0
Prinsenland	9,5	5,1 - 17,2
Het Lage Land	9,8	5,1 - 18,0
Ommoord	12,9*	8,8 - 18,4
Zevenkamp	7,7	3,5 - 16,1
Oosterflank	3,8 [#]	1,2 - 11,8
Nesselande	5,4 [#]	1,9 - 14,6

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Harddrugsgebruik

In Prins Alexander heeft bijna één op de tien inwoners van 16 tot 55 jaar wel eens harddrugs gebruikt en dit wijkt niet af van het aandeel in Rotterdam. In het merendeel van de wijken is het aantal respondenten dat harddrugs heeft gebruikt kleiner dan vijf en kunnen resultaten op toeval berusten. Het cannabisgebruik is in de deelgemeente lager dan in Rotterdam. In Prins Alexander heeft 3% in de afgelopen vier weken cannabis gebruikt en in Rotterdam is dit 6%.

Tabel 3.6 Percentage inwoners van 16 tot 55 jaar dat ooit harddrugs gebruikt heeft

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	9,9	8,7 - 11,2
Deelgemeente Prins Alexander	9,3	6,4 - 13,3
Wijken		
's Gravenland	2,8 [#]	0,7 - 10,5
Kralingseveer	-	- - -
Prinsenland	7,3 [#]	2,4 - 19,9
Het Lage Land	7,1 [#]	2,2 - 20,6
Ommoord	14,1	6,8 - 27,0
Zevenkamp	11,3	5,1 - 23,3
Oosterflank	9,1 [#]	3,4 - 22,2
Nesselande	7,8 [#]	3,0 - 19,2

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Seksueel risicogedrag

Ruim zeven procent van de inwoners van 16 tot 55 jaar uit Prins Alexander heeft in de afgelopen 12 maanden seks gehad met losse partner(s). Dit is lager in vergelijking met Rotterdam. Een losse partner is een partner waarmee de respondent geen vaste relatie heeft of waarbij de relatie binnen 3 maanden weer over was. Ongeveer de helft van deze mensen vertoont risicogedrag, omdat men aangeeft niet altijd een condoom te gebruiken bij seks met een losse partner.

Tabel 3.7 Percentage inwoners van 16 tot 55 jaar dat in de afgelopen 12 maanden seks heeft gehad met losse partner(s)

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	10,7	9,6 - 12,1
Deelgemeente Prins Alexander	7,7	5,4 - 10,9
Wijken		
's Gravenland	1,4 [#]	0,2 - 9,7
Kralingseveer	1,5 [#]	0,2 - 10,2
Prinsenland	14,3*	6,6 - 28,5
Het Lage Land	10,0	4,0 - 22,9
Ommoord	9,1	3,9 - 19,7
Zevenkamp	2,6	1,3 - 5,1
Oosterflank	13,7	6,4 - 26,9
Nesselande	5,2 [#]	1,4 - 11,8

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

4 Zorggebruik en mantelzorg

Zorggebruik

Het zorggebruik in de deelgemeente is vergelijkbaar met de rest van Rotterdam. Bijna driekwart van de inwoners van Prins Alexander is in het afgelopen jaar bij de huisarts geweest. Er zijn nauwelijks verschillen in zorggebruik tussen wijken. Het gebruik van GGZ en algemeen maatschappelijk werk is hoger in Oosterflank dan in de rest van Prinsenland. Ten opzichte van 2005 is het tandartsbezoek in de deelgemeente afgenomen van 77% tot 72%. Een forse afname van het tandartsbezoek zien we in Prinsenland (81,5% versus 68%).

Tabel 4.1 Percentage inwoners van 16 en ouder in het afgelopen jaar contact heeft gehad met de huisarts, tandarts en GGZ of AMW

	Huisarts		Tandarts		GGZ / AMW	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	73,7	66,6 - 79,1	67,2	65,8 - 68,6	8,8	7,9 - 9,7
Deelgemeente Prins Alexander	73,4	70,0 - 76,6	70,2	66,9 - 73,2	7,3	5,5 - 9,6
Wijken						
's Gravenland	69,5	58,5 - 78,6	77,8	67,8 - 85,4	2,6 [#]	0,6 - 10,4
Kralingseveer	58,8	41,8 - 73,9	75,9	59,2 - 87,3	3,5 [#]	1,1 - 10,4
Prinsenland	80,5	71,6 - 87,1	67,3	58,4 - 75,1	5,2	2,2 - 11,8
Het Lage Land	68,9	59,3 - 77,2	68,6	58,9 - 76,8	5,2	2,4 - 10,7
Ommoord	73,9	67,2 - 79,6	68,8	62,6 - 74,4	6,9	3,9 - 11,8
Zevenkamp	72,1	61,8 - 80,6	67,2	57,3 - 75,7	10,9	5,7 - 19,7
Oosterflank	72,0	61,4 - 80,6	74,1	64,2 - 81,9	13,2*	7,4 - 22,7
Nesselande	80,2	69,2 - 87,9	74,5	62,6 - 83,6	2,8 [#]	0,8 - 9,7

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Mantelzorg geven

Van de inwoners gaf twaalf procent op het moment van het onderzoek mantelzorg. Ten opzichte van Rotterdam is er geen verschil. Wel zien we ten opzichte van 2005 een toename van het aandeel inwoners dat mantelzorg verleent in de deelgemeente (8% versus 12%) en in de wijk Prinsenland (5,5% versus 15%).

Tabel 4.2 Percentage inwoners van 16 en ouder dat momenteel mantelzorg geeft

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	10,2	9,3 - 11,1
Deelgemeente Prins Alexander	12,2	10,0 - 14,9
Wijken		
's Gravenland	16,1	9,7 - 25,7
Kralingseveer	11,6	3,8 - 30,4
Prinsenland	15,0	9,2 - 23,4
Het Lage Land	14,5	8,8 - 23,0
Ommoord	13,3	9,1 - 19,2
Zevenkamp	9,6	5,1 - 17,6
Oosterflank	7,8	3,6 - 16,1
Nesselande	8,2	3,5 - 17,9

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

5 Woonomgeving

Tevredenheid woning en woonomgeving

In Prins Alexander beoordelen de inwoners de woning en de woonomgeving beter dan in de rest van Rotterdam. Vijfennegentig procent geeft een voldoende aan de woning en 92% geeft een voldoende aan de woonomgeving. Inwoners in Prins Alexander ventileren daarnaast vaker voldoende in hun woning dan in de rest van Rotterdam. Tussen wijken zijn verschillen in tevredenheid met de woning en de woonomgeving. Inwoners van Het Lage Land zijn minder tevreden met de woning. Inwoners van 's Gravenland beoordelen de woonomgeving beter. In Bloemhof is men het minst tevreden met de woonomgeving. In Nesselande beoordelen alle respondenten de woning met een voldoende. In deze wijk zal in werkelijkheid niet iedereen de woning een voldoende geven, maar bij benadering komt het dicht in de buurt van 100%. Ruim tachtig procent van de inwoners geeft het groen in de buurt een voldoende en dit is hoger dan in de rest van de stad.

Tabel 5.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat een voldoende geeft aan de woning en woonomgeving

	Woning		Woonomgeving	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	87,9	86,8 - 88,9	85,4	84,3 - 86,5
Deelgemeente Prins Alexander	95,1*	93,3 - 96,5	92,4*	90,2 - 94,2
Wijken				
's Gravenland	97,7	91,2 - 99,4	98,1*	92,7 - 99,5
Kralingseveer	91,9	72,0 - 98,0	98,8	92,0 - 99,8
Prinsenland	97,3	92,1 - 99,1	93,8	86,9 - 97,2
Het Lage Land	90,4*	83,4 - 94,7	89,5	81,8 - 94,2
Ommoord	96,1	92,7 - 97,9	93,8	89,8 - 96,3
Zevenkamp	95,2	87,5 - 98,2	90,7	82,6 - 95,3
Oosterflank	91,0	82,6 - 95,6	87,2	78,2 - 92,8
Nesselande	≈100,0	- - -	94,0	84,8 - 97,7

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Milieu problemen in de buurt

De respondenten is gevraagd om aan te geven wat de drie grootste (milieu)problemen zijn die ze in hun wijk ervaren. In tabel 5.2 staan de drie meest genoemde problemen van Prins Alexander per wijk weergegeven. In Prins Alexander ervaart men minder vaak overlast door rommel op straat en hondenpoep in vergelijking met de rest van Rotterdam. Men ervaart meer slecht onderhoud aan wegen en groen in vergelijking met de rest van de stad. Er zijn verschillen in milieu problemen tussen de wijken. In Zevenkamp ervaren meer mensen last van rommel op straat in vergelijking met de rest van de deelgemeente. In Kralingseveer heeft men vaker last van hondenpoep en in Ommoord geeft men vaker aan slecht onderhoud van wegen en groen te ervaren.

Tabel 5.2 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat last heeft van rommel op straat, hondenpoep en slecht onderhoud van wegen en/of groen

	Rommel op straat		Hondenpoep		Slecht onderhoud wegen / groen	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	40,2	38,7 - 41,7	36,9	35,4 - 38,4	17,2	16,1 - 18,4
Deelgemeente Prins Alexander	33,6*	30,3 - 37,1	26,9*	23,8 - 30,3	27,3*	24,2 - 30,5
Wijken						
's Gravenland	17,2*	10,4 - 27,0	23,5	15,4 - 34,1	14,6*	8,4 - 24,2
Kralingseveer	16,1	7,0 - 32,8	42,5	27,0 - 59,6	23,3	12,3 - 39,5
Prinsenland	24,7*	17,6 - 33,5	31,4	23,3 - 40,9	22,6	15,7 - 31,5
Het Lage Land	40,7	31,7 - 50,4	20,5	13,8 - 29,2	31,8	23,6 - 41,3
Ommoord	34,2	28,0 - 40,9	26,0	20,3 - 32,7	36,6*	30,3 - 43,4
Zevenkamp	44,4*	34,5 - 54,9	28,4	20,2 - 38,4	20,8	14,0 - 29,7
Oosterflank	39,1	29,4 - 49,8	29,8	20,9 - 40,7	29,4	20,6 - 40,0
Nesselande	22,3	13,8 - 34,0	24,3	15,5 - 36,0	14,7	8,0 - 25,5

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Sociale cohesie

Bijna zestig procent van de inwoners van Prins Alexander ervaart de sociale cohesie in de wijk als laag. Dit is lager dan in Rotterdam waar maar liefst tweederde de sociale cohesie in de wijk als laag ervaart. In de drie kleinste wijken van Prins Alexander ervaart men vaker een hoge sociale cohesie. In Oosterflank daarentegen ervaart driekwart van de mensen de sociale cohesie als laag.

Tabel 5.3 Percentage inwoners van 16 en ouder dat de sociale cohesie in de wijk laag vindt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	67,0	65,6 - 68,4
Deelgemeente Prins Alexander	59,5*	55,9 - 63,0
Wijken		
's Gravenland	48,2*	37,5 - 59,1
Kralingseveer	33,3*	20,2 - 49,6
Prinsenland	59,4	49,9 - 68,3
Het Lage Land	68,1	58,6 - 76,2
Ommoord	54,4	47,6 - 61,1
Zevenkamp	64,3	53,8 - 73,6
Oosterflank	77,5*	67,4 - 85,2
Nesselande	42,8*	31,6 - 54,9

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

6 Huiselijk geweld

In Prins Alexander geeft 7% van de inwoners aan ooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld. Dit is vergelijkbaar met de rest van Rotterdam. In Oosterflank geven meer mensen aan ooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld dan in de rest van de deelgemeente.

Tabel 6.1 Percentage inwoners van 16 en ouder dat ooit slachtoffer is geweest van huiselijk geweld

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	8,2	7,4 - 9,1
Deelgemeente Prins Alexander	7,0	5,3 - 9,2
Wijken		
's Gravenland	3,3 [#]	1,2 - 8,7
Kralingseveer	3,5 [#]	1,1 - 10,3
Prinsenland	8,4	4,4 - 15,6
Het Lage Land	4,5	1,9 - 10,4
Ommoord	4,1	2,0 - 8,3
Zevenkamp	7,3	3,4 - 15,0
Oosterflank	18,1*	11,1 - 28,2
Nesselande	6,4 [#]	2,4 - 16,0

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van de Rotterdam of van andere wijken in de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie ($n < 5$).

7 Samenvatting en belangrijkste uitkomsten

Ondanks dat de deelgemeente Prins Alexander een iets oudere bevolking heeft, is de gezondheid over het algemeen beter dan op basis van de bevolkingssamenstelling verwacht zou worden.

De zelfgerapporteerde gezondheid wijkt in positieve zin vaak af. Inwoners van Prins Alexander beoordelen hun gezondheid beter en manier van leven gezonder. Hoge bloeddruk en artrose komt vaker voor, maar de meeste chronische aandoeningen komen minder vaak voor dan op basis van leeftijdssamenstelling verwacht zou worden.

Ook is het psychisch welbevinden van de inwoners van Prins Alexander gunstiger in vergelijking met de rest van Rotterdam. Minder mensen hebben kans op een depressie. Toch heeft nog 40% een matig of hoog risico op een depressie. Ook eenzaamheid komt minder vaak voor als rekening gehouden wordt met de bevolkingssamenstelling. Bijna 40% is matig tot zeer ernstig eenzaam. Inwoners geven wel aan minder eenzaam te zijn in vergelijking met 2008.

Inwoners van Prins Alexander hebben een relatief gezonde leefstijl. Het aandeel rokers is ten opzichte van 2005 afgenomen tot 23%, zowel voor mannen als vrouwen. Ook geven relatief weinig mensen aan seks te hebben gehad met een losse partner. Het aandeel mensen dat voldoende beweegt, is hoger dan in de rest van de stad. Het voorkomen van matig overgewicht en obesitas en het overmatig gebruik van alcohol wijkt niet af van de rest van Rotterdam. Ruim de helft van de inwoners is te zwaar.

Het zorggebruik wijkt niet af van de rest van Rotterdam. Er is wel een afname zichtbaar van het aandeel inwoners dat in het afgelopen jaar de tandarts heeft bezocht. Daarnaast nam het aandeel mantelzorgers toe.

De tevredenheid met de woning en de woonomgeving is hoog. Men geeft minder vaak aan last te hebben van rommel op straat en hondenpoep, maar meer last van slecht onderhoud van wegen en groen. Gemiddeld ervaart 60% een lage sociale cohesie in de buurt.

Er zijn weinig verschillen tussen wijken. De verschillen die we zien, komen vaak voort uit een afwijkende bevolkingssamenstelling. Toch zijn er een aantal verschillen te noemen.

In **'s Gravenland** komt weinig eenzaamheid voor en is het risico op een depressie laag. Mensen zijn meer gaan bewegen in vergelijking met 2005. Inwoners beoordelen de woonomgeving het positiefst van alle wijken en men ervaart meer sociale cohesie dan in de rest van de deelgemeente. Men heeft weinig last van rommel op straat en van slecht onderhoud van wegen en groen in vergelijking met de rest van de wijken.

In **Kralingseveer** komt weinig eenzaamheid voor en men ervaart meer sociale cohesie dan in de rest van de deelgemeente. Veel inwoners hebben ernstig overgewicht (obesitas) en bijna 70% is te zwaar. Men ervaart veel last van hondenpoep, maar daarentegen weinig overlast van rommel op straat.

In **Prinsenland** zijn mensen vaker voldoende gaan bewegen en minder gaan roken. Ten opzichte van 2005 is er een afname zichtbaar van tandartsbezoek en een toename van het aandeel mantelzorgers.

In **Het Lage Land** zijn mensen het minst vaak tevreden met de woning.

In **Ommoord** geeft ruim een kwart aan hoge bloeddruk te hebben en dit is veel hoger dan in de rest van de deelgemeente. Daarentegen voldoen relatief veel mensen aan de NNGB. Er zijn veel overmatige drinkers. Inwoners geven vaker aan last te ervaren van slecht onderhoud van wegen en groen.

In **Zevenkamp** geven de meeste inwoners aan eenzaam te zijn. Weinig mensen voldoen aan de NNGB en men ervaart veel last van rommel op straat.

In **Oosterflank** zijn mensen vaker voldoende gaan bewegen. Overeenkomstig met de uitkomsten van de sociale index lijkt Oosterflank sociaal gezien de zwakste wijk van Prins Alexander. Er wordt relatief veel gebruik gemaakt van de GGZ en het AMW. Oosterflank is de wijk met de meeste inwoners die een lage sociale cohesie ervaren. Relatief veel inwoners geven aan ooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld.

In **Nesselande** voldoen weinig mensen aan de NNGB. De sociale cohesie wordt beter beoordeeld dan in de rest van de deelgemeente. Weinig mensen geven aan slecht onderhoud van groen en of wegen te ervaren.

Bijlage 1 Toelichting bij indicatoren

Opleiding

Er is gevraagd naar de hoogst voltooide afgeronde opleiding.

Werksituatie

Er is gevraagd welke situatie het meest van toepassing is op de respondent. Men kon kiezen uit: 'betaald werken' (32, 20-32, 12-20, <12 uur per week), 'met pensioen', 'werkloos / werkzoekend', 'arbeidsongeschikt', 'bijstandsuitkering', 'fulltime huisman/huisvrouw' of 'ik volg onderwijs / studeer'.

Ervaren gezondheid

De ervaren gezondheid van de respondenten is nagevraagd met de volgende vraag: 'Hoe zou u over het algemeen uw gezondheid noemen?'. Deze vraag kon beantwoord worden met 'uitstekend', 'zeer goed', 'goed', 'matig' en 'slecht'.

Chronische aandoeningen

In de vragenlijst hebben respondenten aangegeven welke van de ziekten en aandoeningen (23 stuks) ze in de afgelopen 12 maanden hebben gehad en of deze zijn vastgesteld door een arts.

Risico op depressie

Om een beeld te krijgen van de psychische gezondheid is een vragenset van 10 vragen (K10) in de vragenlijst opgenomen. De K10 is een maat voor psychische gezondheid en meet in het bijzonder depressieve klachten in de maand voorafgaand aan het onderzoek. Aan de hand van de uitkomsten van de K10 kan bepaald worden hoeveel risico (hoog, matig, weinig of geen) iemand heeft op een depressie.

Eenzaamheid

De cijfers over eenzaamheid zijn gebaseerd op de eenzaamheidsschaal van de Jong et al (1985). Deze schaal bestaat uit 11 vragen die zowel op de sociale als emotionele eenzaamheid betrekking hebben. Bij sociale eenzaamheid wordt een ondersteunend netwerk gemist met als gevolg gevoelens van verveling en doelloosheid en bij emotionele eenzaamheid wordt het missen van intieme relaties bedoeld wat leidt tot gevoelens van verlatenheid en intens verdriet. De score op de eenzaamheidsschaal wordt in 4 klassen ingedeeld: niet eenzaam (0-2), matig eenzaam (3-8), ernstig eenzaam (9-10) en zeer ernstig eenzaam (11). De laatste drie klassen worden samengevoegd tot de groep 'eenzamen' (3-11).

Manier van leven

Met de volgende vraag in de vragenlijst is gekeken hoe gezond de respondenten hun eigen manier van leven vinden: 'Hoe gezond vindt u alles bij elkaar genomen uw manier van leven?'. De antwoordmogelijkheden op deze vraag zijn: 'zeer gezond', 'gezond', 'niet gezond, niet ongezond', 'ongezond' of 'zeer ongezond'.

Overgewicht

Een maat voor overgewicht is de Body Mass Index (BMI). Op basis van het lichaamsgewicht en de lengte van een persoon kan de BMI berekend worden ($\text{gewicht} / \text{lengte}^2$). Bij een BMI groter dan of gelijk aan 25 is er sprake van overgewicht. Is de BMI groter dan of gelijk aan 30, dan is er sprake van obesitas (ernstig overgewicht).

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Aan de hand van meerdere vragen naar verschillende vormen van lichaamsbeweging en de duur hiervan, kan berekend worden hoeveel procent van de inwoners voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Volwassenen (18 jaar en ouder) voldoen aan deze norm als ze op minimaal vijf dagen (nog beter zou zijn op alle dagen) van de week een half uur matig intensief actief zijn. Voorbeelden van matig intensieve activiteiten zijn sport, fietsen van en naar het werk of school, stevig wandelen en tuinieren. Ook kan men lichamelijk actief zijn op het werk of door het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.

Overmatig alcohol gebruik

In de vragenlijst zijn meerdere vragen opgenomen over het gebruik van alcohol. Naast de vraag of de persoon wel of niet alcohol drinkt, werd gevraagd naar de frequentie en het aantal glazen dat er per keer gemiddeld gedronken wordt.

Indien mannen meer dan 21 glazen alcoholische drank per week drinken en vrouwen meer dan 14 glazen worden zij beschouwd als overmatige drinkers. Dit begrip zegt dus iets over het gemiddelde drinkgedrag.

Harddrugs

In de vragenlijst is gevraagd of mensen de volgende middelen (harddrugs) wel eens (ooit) gebruikt hebben: heroïne, cocaïne, amfetamine, LSD en XTC bedoeld. Harddrugs zijn schadelijker voor het lichaam dan cannabis.

Seksueel risicogedrag

Er werd gevraagd naar het hebben van seksueel contact met vaste en / of losse partners en het condoomgebruik bij seksuele contacten met losse partners. Onder seksueel contact werd in dit onderzoek het volgende verstaan: anale seks, vaginale seks en / of orale seks. Een losse partner is in de vragenlijst omschreven als 'een partner waarmee de respondent geen vaste relatie heeft of waarbij de relatie binnen 3 maanden weer over was'.

Zorggebruik

Er is gevraagd of men in de afgelopen 12 maanden zelf contact had gehad met de huisarts, tandarts, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of het algemeen maatschappelijk werk (AMW). Het zorggebruik GGZ en AMW zijn samengevoegd tot één indicator.

Mantelzorg

Mantelzorg is in de enquête omschreven als de zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving, zoals een partner, ouder, kind, buurman of –vrouw, vriend(in), als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Deze zorg kan bestaan uit het huishouden doen, wassen, aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen, enzovoorts. Mantelzorg wordt niet betaald.

Tevredenheid woning en woonomgeving

In de vragenlijst is de vraag gesteld hoe tevreden de respondent is met zijn of haar woonomgeving en woning. De tevredenheid met de woonomgeving en woning moest worden uitgedrukt in een rapportcijfer (1=zeer ontevreden en 10=zeer tevreden).

Milieuproblemen in de wijk

De respondenten is gevraagd om van een lijst met 12 onderwerpen aan te geven wat de drie grootste (milieu)problemen zijn die ze in hun wijk ervaren.

Sociale cohesie

Op basis van vijf vragen over de wijk waar in de respondent woont, kan inzicht worden gekregen in de mate van sociale cohesie in de wijk. Aan de hand van de antwoorden op de vijf vragen wordt een gemiddelde score voor sociale cohesie in de wijk berekend. Hoe lager de score, hoe ongunstiger men de sociale cohesie in de wijk beoordeelt. Wijken zijn op basis van de score ingedeeld in wijken met een lage, gemiddelde of hoge sociale cohesie.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is in de vragenlijst omschreven als geweld dat door iemand uit de huiselijke kring wordt gepleegd (gezinsleden, familieleden, (ex)partners, huisvrienden). Slachtoffers en daders van geweld kunnen zowel vrouwen, kinderen als mannen zijn. Het kan gaan om psychisch of emotioneel geweld (getreiterd, gekleineerd of uitgescholden worden), lichamelijk geweld (mishandeld, geschopt en geslagen), ongewenste seksuele toenadering (seksueel getinte opmerkingen en ongewenst aangeraakt) en / of seksueel geweld (aangerand of verkracht).